

ด้วยเกล้า

ที่ มท ๐๓๐๘/ว ๑๘๒



สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ชักซ้อมการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจ

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

๒. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

๓. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการคุ้มครองและจัดการข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง ได้ตรวจพบปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งทำให้เกิดความเดือดร้อน เสียหายแก่ประชาชน และนำไปสู่การฟ้องร้องทางคดี หรือส่งผลกระทบต่อสาธารณะ หลายกรณี อาทิ

(๑) ประชาชนแจ้งว่าถูกบุคคลอื่นเข้าถึงข้อมูลทะเบียนราษฎรของตนโดยไม่ได้รับความยินยอมและนำข้อมูลไปเปิดเผย ทำให้ได้รับความเสียหายจึงได้แจ้งความไว้เป็นหลักฐาน และมีหนังสือขอตรวจสอบว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมามีหน่วยงานใดหรือบุคคลใดเข้าถึงข้อมูลทะเบียนราษฎรของตนบ้างเพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องร้องดำเนินคดีและเรียกค่าเสียหายในความผิดฐานละเมิด โดยปัญหาลักษณะนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และผลการตรวจสอบพบว่า มีเจ้าหน้าที่ของสำนักทะเบียนอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น อยู่ในข่ายกระทำการเข้าถึงข้อมูลของบุคคลอื่นโดยไม่ใช่เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

(๒) เรื่องของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนและได้ถวายฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือ แต่การดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ร้องตามอำนาจหน้าที่ของจังหวัด อำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว กลับดำเนินการด้วยความล่าช้า ขาดการเอาใจใส่เท่าที่ควร และไม่รายงานผลตามระยะเวลาที่เหมาะสม

(๓) การดำเนินการในอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนหรือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย เป็นไปด้วยความล่าช้า มีการเรียกพยานหลักฐานที่เกินกว่าระเบียบกำหนดโดยไม่มีเหตุจำเป็น ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน หรือเกิดความเสียหายต่อสาธารณะ เช่น การแก้ไขรายการสัญชาติของคนที่เคยมีสัญชาติไทยแต่ได้เสียสัญชาติไทยแล้วโดยการสละสัญชาติหรือการถูกเพิกถอนสัญชาติไทย ซึ่งนายทะเบียนจะต้องดำเนินการโดยทันทีที่ได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักทะเบียนกลางหรือทราบข้อเท็จจริงดังกล่าว เพราะความล่าช้าในการปฏิบัติงานของนายทะเบียนจะสร้างโอกาสให้มีการดำเนินการโดยมิชอบด้วยการนำรายการบุคคลดังกล่าวที่ยังปรากฏรายการสัญชาติไทยไปทำธุรกรรมต่างๆ โดยไม่ถูกต้อง เช่น การจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน การทำหนังสือเดินทาง การขอรับเงินสวัสดิการที่รัฐบาลจัดให้สำหรับคนสัญชาติไทย การจดทะเบียนประกอบการต่างๆ เป็นต้น

สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องร่วมกันในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว

/ไม่เลือกปฏิบัติ...

ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ยังมีหน้าที่ต้องประพฤติและปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งและนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงจรรยาบรรณของการเป็นข้าราชการที่ดีอีกด้วย ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่และการประพฤติตนของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนในพื้นที่จังหวัดและกรุงเทพมหานคร เป็นไปโดยถูกต้อง เหมาะสม รวดเร็ว เกิดประสิทธิภาพ และสร้างความพึงพอใจและความประทับใจให้กับประชาชน จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรของรัฐให้ตระหนักรู้ถึงการเป็นข้าราชการที่ดี การมีจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีในการให้บริการประชาชน รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานตามอำนาจหน้าที่ด้วยการจัดให้มีการประชุมหรือฝึกอบรมและประเมินผล การปฏิบัติงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่เป็นระยะๆ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย อนึ่ง สำหรับประเด็นปัญหาตามที่กล่าวถึงข้างต้นนั้น จึงขอให้แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกระดับทั้งในส่วนของจังหวัด กรุงเทพมหานคร อำเภอ สำนักงานเขต และสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลและเมืองพัทยา ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ห้ามมิให้บุคคลที่ไม่มีคำสั่งให้รับผิดชอบการปฏิบัติงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน และบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลรายการทะเบียนราษฎรในระบบฐานข้อมูลฯ เข้าไปตรวจหรือคัดข้อมูลรายการทะเบียนราษฎรหรือทะเบียนอื่นของบุคคลอื่น โดยใช้บัตรประจำตัวประชาชนและรหัสของเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายโดยเด็ดขาด หากมีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลทะเบียนราษฎรของบุคคลใด ให้ยื่นคำร้องขอตรวจหรือขอคัดสำเนารายการทะเบียนตามกฎหมายและระเบียบกำหนดสำหรับการเข้าถึงข้อมูลรายการทะเบียนราษฎรและทะเบียนอื่นของนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตามกฎหมาย ให้ดำเนินการได้เฉพาะเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบเท่านั้น โดยการเข้าถึงข้อมูลของบุคคลใดที่ไม่มีคำร้อง เช่น การตรวจสอบรายการบุคคลที่อ้างเป็นพยานในการแจ้งเกิดเกินกำหนดหรือการรวบรวมหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำทุจริตทางทะเบียน เป็นต้น ให้จัดบันทึกการปฏิบัติงานระบุวันเวลาและเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ของการเข้าถึงรายการบุคคลนั้นไว้ด้วย เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการตรวจสอบและการชี้แจงข้อเท็จจริง ทั้งนี้ ขอให้ตระหนักว่าการเข้าถึงและนำข้อมูลรายการทะเบียนของบุคคลอื่นไปเปิดเผยโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ถ้าเป็นการปฏิบัติโดยพลการย่อมเป็นความผิดตามกฎหมาย และหากการเปิดเผยข้อมูลนั้นสร้างความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูล นอกจากจะเป็นความผิดฐานละเมิดแล้วยังเป็นความผิดอาญาที่มีโทษทั้งจำทั้งปรับด้วย

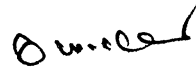
๒. เรื่องที่ประชาชนถวายฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือ และเรื่องร้องทุกข์ที่ส่งมาจากสำนักงานองคมนตรี จะต้องให้ความสำคัญและเร่งรัดดำเนินการโดยด่วนที่สุด ถ้าการแก้ไขปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือผู้ร้องจำเป็นต้องประสานความร่วมมือกับส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น ให้ดำเนินการโดยไม่ชักช้า ส่วนกรณีที่พิจารณาแล้วไม่สามารถดำเนินการได้ไม่ว่าจะเป็นการติดขัดด้วยข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริง หรืออื่นใด ให้แจ้งทำความเข้าใจกับผู้ถวายฎีกาหรือผู้ร้องด้วยวาจาและทำเป็นหนังสือระบุเหตุผลและคำแนะนำไว้ด้วย ทั้งนี้ จะต้องรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงและการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือตามฎีกาหรือเรื่องที่ร้องทุกข์ร้องเรียนนั้นให้สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง หรือกระทรวงมหาดไทยทราบตามระยะเวลาที่กำหนด และหากการแก้ไขปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือผู้ร้องจำเป็นต้องใช้ระยะเวลา ก็ให้รายงานผลความคืบหน้าในการให้ความช่วยเหลือเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องจนกว่าจะแล้วเสร็จ ขอให้ตระหนักว่าการปล่อยปละละเลย ขาดการเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน หรือปฏิบัติด้วยความล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลความจำเป็น จะเป็นสาเหตุให้ถูกดำเนินการทางวินัยได้

๓. การแก้ไขปรับปรุงรายการทะเบียนราษฎรให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เป็นหน้าที่ที่นายทะเบียนจะต้องดำเนินการโดยทันทีที่ทราบข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้ โดยบางกรณีไม่จำเป็นต้องรอหนังสือแจ้งยืนยันจากจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การแก้ไขรายการสัญชาติจากไทยเป็นสัญชาติอื่นเนื่องจากบุคคลดังกล่าวสละสัญชาติไทย หรือการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านสำหรับคนต่างด้าวที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แปลงสัญชาติเป็นไทย ซึ่งทั้งสองกรณีนี้จะมีผลตามกฎหมายต่อเมื่อได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ดังนั้น ถ้านายทะเบียนได้รับทราบการเสียสัญชาติไทยของบุคคลใด ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้นายทะเบียนแจ้งเจ้าของรายการหรือเจ้าบ้านให้มาดำเนินการโดยทันที เพื่อป้องกันมิให้มีการนำรายการที่ไม่ถูกต้องของบุคคลดังกล่าวไปกระทำการโดยไม่ถูกต้อง หรือนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคนต่างด้าวว่าตนได้รับอนุญาตให้แปลงสัญชาติเป็นไทย โดยแสดงประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือใบสำคัญการแปลงสัญชาติที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้ ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องของราชกิจจานุเบกษาจากเว็บไซต์ www.ratchakitcha.soc.go.th หรือเว็บไซต์ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ถ้าข้อมูลถูกต้อง นายทะเบียนสามารถดำเนินการให้ผู้ร้องได้ โดยไม่ต้องรอหนังสือแจ้งจากจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

รัชนีคำรวโท



(ลาทิศย์ บุญญะโสภิต)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักทะเบียนกลาง

โทร ๐-๒๗๙๑-๗๒๑๑

โทรสาร ๐-๒๗๐๖-๙๒๔๗